

כא:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

עין משפט
נר מצוה

קנו א מ"י פ"ד מהל'
משנה הקרנות הל'
הלכה:
קנו ב מ"י סס פ"ה
הלכה ו ופ"ה מהל'
נ"ל מהל' הלכה ו:
קנו ג ד מ"י פ"ו מהל'
משנה הקרנות
הלכה ו:

שיטה מקובצת

א ולקמן יליף לה
ב חטאת בהמה גוססה מלן:
ג וליף לה לא מלתא
דליף מה חטאת העוף:
ה ריבוי המלך בהיקש:
ו אינו חוזר ומלמד בהיקש:
ז וכי מאחר שהיא
קטורה מה הוא מוצה:
ח כדאמרן לעיל דומילק
כחב ומוטא: וי' ועוד
שאינו שחיטה וזכרת ב:
יב ג"כ נ"א נאסרת ב:
יג ואינו מבדיל בסיון אחד
שפחיתו: יד ג"כ נ"א ואינו
מבדיל כלומר שפחיתו
בסיון אחד ופניו מחובר
בסיון אחד וכו': וכו':
ט אכל הכא שחיטה
צרכים מליקה אינו אלא
גמירי: טו פ"ה כקונטרס
הר"ק סבא: יז דגמר בפסח
דורות: יח ואינו מפרש
החם רוב בשר מעבכ איכא
ביניה: יט ואפי' חתך רוב
בשר עם סימן הראשון:

מנדה לענין סמיכה וי"ל דסמיכה מילתא אחריתי היא אבל הכא
ושיניהן לריבוי מליקה ואינו אלא גמירי מילתא בעלמא דמגלה לנו
הכשר מליקה העוף והבדלה היא כמו גמר מליקה ובהיקשא דזאת
המורה לא ילפינן לענין סמיכה דלא ילפינן בהיקשא אלא לענין דבר
שיכול לנהוג בכל הנזכרים בפסוק
וסמיכה ליכא בצבור ומעשר דמתן
בפ"ב ד' מדות (וממזת דף כג:) קרנטו
ולא הכבור קרנטו ולא המעשר
(ובזמנים כ"ח) מלהקריב את קרנתיים
דרשין זה נכור ומעשר ופסח:
מה חטאת העוף ממו"ל עורף. פ"ו
בקונטרס וזאת סברא דמן החולין
נפקא ליה לרבי ישמעאל בעולת חובה
בהיקשא דזאת המורה דליתקש כולו
להדדי וילפי' כולו מחטאת והכי
גמירין בשליה המורה (וממזת פ"ג)
ומשמע ליה דין עולת העוף דין עולת
בהמה ותיק' לא משמע ליה מההוא
היקשא אלא קרנטות בהמה דומיא
דאשם שלמים וקשה דבסמך פרין
מזינס וזו נפקא אלא עולת העוף

א לא מן החולין ויבדלו הימנית אף
עולת העוף אינה באה אלא מן החולין ויבדלו
ובדלו הימנית אי מה להלן ברוב שנים אף
כאן ברוב שנים ת"ל יומלך והקטיר ויבדלו
הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו אף
מליקה הראש בעצמו והגוף בעצמו רבי
ישמעאל אומר כמשפט כמשפט חטאת
העוף מה חטאת העוף ממו"ל עורף יא
עולת העוף ממו"ל עורף אי מה להלן מולק
ואינו מבדיל בסיון אחד אף כאן מולק
ואינו מבדיל בסיון אחד תלמוד לומר
והקטיר רבי אלעזר רבי שמעון אומר
כמשפט כמשפט חטאת העוף מה להלן
אורו

נמי בכלל וגרלה דעמיהו דרבנן דקסברי דלא מתוקמא היקשא דזאת
המורה לחולין משום דלא שייך בכל הקרנות דליכא קרנטות מדנה
דלא איתו מחולין דלאשכחן נמי לר"א בסוף התורה (סס דף כג)
דגמר ופסח דורות חולין מפסח מזינס אש"כ דפסח כתיב בההיא
היקשא כדדרשין (ובזמנים דף יז) להקריב את קרנתיים זה הכבור
מעשר ופסח וס"ת היינו טעמא דכפרישית לעיל משום דליכא קרנטות
מדנה דלא איתו מחולין ור' ישמעאל סבר דגמירין היקשא לחולין
כיון דמית' לא קרנטות חובה או נדר איתו מחולין: וז"ל מבדיל
בסיון אחד. פ"ה דכיון דכתיב לא יבדיל ועוף הכשור בסיון אחד
כל כמה דעביד טפי מהכשור הבדלה הוא וכל הסיון הו' מזוה בעוף
לכחמלה הילכך במליקה כי מליק כל הסיון לאו הבדלה הוא אלא
סימן השני אפי' מזוה לכחמלה ליכא וקשה לפירושו דלקמן ברש פ"ב
(דף כו) אחרת כדבדיל דהא דקתני שחיטת יעבד אלא בעוף
וגרלה לפרש כיון דיעבד לא נצי שחיטה בסיון שני שייך זו הבדלה
אבל במיעוט הנשאר בסיון ראשון לא חיישין כיון דנצי שחיטת
רוב אותו הסיון ואי"ת דהכא משמע דל' אלעזר בר' שמעון אינו
מולק בחטאת העוף אלא סימן אחד והשני מניח מחובר דליף מיניה
עולת העוף שאין חותך אלא רוב שנים ובזמנים פרק קדשי קדשים
(דף סה) תניא א"ר אלעזר בר' שמעון שמעתי שמבדילין בחטאת
העוף והאי דכתיב לא יבדיל מפרש התם היינו דלין צריך להבדיל ואין
לפרש דהא דקאמר דכשהוא אותו הראש בגוף מה היינו אם ירצה
והא דקאמר אי מה להלן בסיון אחד היינו נמי אם ירצה לא יחתוך
אלא סיון אחד דהא אכריחא דלעיל דקתני שנים או רוב שנים
מפרש ב' לרבנן או רוב ב' ל' אלעזר בר' שמעון ולוקמה כולה
כראש"ש ואי בעי ב' ואי בעי רוב ב' ובפסח העור והרוטב ולקמן דף
קמ). נמי נצי טעם שנקרע רובה שוב אינו חיצור וטוריה ומקיל לה
בטעם בעולת יום דכיון דלא חס עליה (א) ולא טבלה ליכא למיגור
דלמא חיים ולא קרע רובה ופרין אלא מעתה עולת העוף לראש"ש
לגזור דלמא לא אית למעבד רובה והשתא בשלמא אי אמרת שאסור
לחתוך כל הסיונים פרין שפיר דלא קני ברוב מומלם עד שיפסוק
רוב הנראה לעינים פ' יחוש ללמס לפי שירא שלא יחתוך כל הב'
אלא אי שרי לחתוך כל הב' למה יש לגזור שם כלל דלמא חיים
וגרלה לפרש דדוקא ר"ש בן אליקים הוא דאית ליה האי סברא
אליבא דראש"ש דאית ליה בזמנים (דף סה) דלא יבדיל היינו דלין
צריך להבדיל כל השנים ויכול להבדיל כל השנים אפילו קודם האוה
והסוגיא דלעיל ודעור והרוטב לא איתא כותיה אלא כרב חסדא
ורבא ואבי' דהתם (ו) ומוקמין לא יבדיל לראש"ש קודם האוה ואם
הבדיל פסול ליה ולא מפרש ליה קרא אין צריך להבדיל אחר האוה
אלא מוקמין לה קודם האוה והכי איתא התם הבדיל בחטאת העוף
ולא הבדיל בעולה פסולה וקאמר בגמרא מהרי' דלא כראש"ש דמתן
א"ר אלעזר בר' שמעון שמעתי שמבדילין בחטאת העוף מאי בינייהו אמר
רב חסדא מימי חטאת העוף מעבכ איכא בינייהו דמזות חטאת העוף
מולק מהו (ב) ומזוה ובעולה מולק ומזוה ואינו מזוה דמתן התם
השתא קא סבר דמתן מימי חטאת העוף מעבכ ובעולה עדיין לא
גמרה כל מזוה הלכך כשהבדיל סימן שני לאחר האוה לא חשיב
מחתך בשר בעלמא ופסול עשה מעשה עולה בחטאת שיש כאן
הבדלה ומזוה כמו גבי עולה ור"א בר' שמעון סבר מימי חטאת
העוף לא מעבכ וכבר נגמר כל מזוה וכשבדיל אחר האוה אינו
אלא מחתך בשר בעלמא ורבא מפרש התם שהייה בסיון שני

אלא מן החולין. ולא נמנעות מעשר שני ולקמן (דף כג.) יליף לה
בחטאת (א) גופה מלן: ובזמנים. שאין חטאת קרנה אלא ביום דכתיב
בפרשת יח"כ (ויקרא טו) כי ביום הזה יכפר עליכם וגו': ויבדלו
סימנים. שאין עבודתו כשרות אלא בימין דכתיב זה (שם ד')
ולקח הכהן מדם החטאת וזלצבו
וקיימא לן בגמרות בפ"ק (דף י.) כל
מקום שנאמר אכצב ובההוא אינו אלא
ימין. ואי קשיא למה ליה להאי מנא
למימר כמשפט חטאת בהמה לוקמיה
לחטאת העוף דסליק מיניה וליף
ללא מילתא (א) מה חטאת העוף מן
החולין כו' דהא כולה נמי אימניה
זה וחלק דוהקטיר למלמיה אלא
כדאמר חלוקה עולה מחטאת לענין
הבדלה לאו פירכא היא דהא חטאת
העוף לא כתיבא ביה חולין כדכתיב
אלא בבהמה כתיב דלקמן (כג.) ובהיקש
ילפא מדאקרי חטאת ודבר הלמד
בהיקש אינו חוזר וגולומד בהיקש
נקדשים דקיימא לן (ובזמנים דף מט:)
בכל המורה דקיימא לן למד מלמד חוץ

מקדשים: אי מס. בהמה כשרה ברוב שנים אף עולת העוף ברוב
שנים: פ"ל. בעולה נדבה ומלך את ראשו והקטיר המזבחה ומלמיה
דמו וי' דאפשר לומר כן מאחר שהוא מקטיר הוא מזוה אלא
מולק דכך הקטרות מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו
כך שניה כתיב (א) והתם מפרש מנין להקטרה שהראש בעצמו והגוף
בעצמו כשהוא אומר לאחר הקטרה זו ושם אותו נכפיו והקטיר
אותו הרי הקטרת הגוף אמורה הא מה אי מקיים הקטרה ראשונה
הקטרת הראש אלא (א) הקטרות הן והשניו מהכא ל' ויקטירו לחלק
מליקש עולת העוף הראש בעצמו וכו'. והיינו שנים ואפילו מחובר
בעור הבדלה חשיבא כדאמרן לעיל (דף כג.) דאדמילקא כב
רחמנא הך הבדלה ומליקה כשחיטה וכל שיטתו כשחיטה ישנו בבדלה
ועוד שאין שחיטה וזכרת זו בבדלה נמי לא מעבכ. ולקמן (דף
כג.) פרין כיון דנפקא ליה הבדלה בעולה מהכא ל' ויקטירו לחלק
בין חטאת לעולה הא הכא כדכתיב דכתיב יבדיל והכא כדכתיב
דלא יבדיל: ר' ישמעאל אומר כמשפט חטאת העוף. דסליק מיניה
ולכך אהקש משום דכחטאת כתיב (ויקרא ה) ממול ערפו ובמליקה
עולת נדבה לא כתיב אלא ומלך את ראשו ובהקטיר (שם א) פרין
מליקה כתיב בעולה אלא בשל נדבה וזו למידה מזו. ולקמן (כג.) פרין
מ"ק אה מנא ליה. ויך סברא דמן החולין ויבדלו הימנית נפקא
ליה לרבי ישמעאל בעולת חובה בהיקשא דזאת המורה לעולה
למנחה וגו' (א) דליתקש כולו להדדי וילפי' כולו מחטאת והכי גמיר
ליה בשליה המורה (וממזת דף כג.) ומשמע ליה דין עולת בהמה בין
עולת העוף ותיק' לא משמע ליה מההיא היקשא אלא קרנטות בהמה
דומיא דשלמים ואשם: וז"ל מבדיל בסיון אחד. שמהובר כפי' אחד
דכיון דכתיב ולא יבדיל ועוף הכשור בסיון אחד כל מה דעביד טפי
מהכשור הבדלה היא וכל הסיון הו' מזוה בעוף לכתחלה הלכך
במליקה כי מליק לכולו ולא הבדלה היא אלא בסיון ב' אפי'
מזוה לכתחלה ליכא דכתיב לקמן (כג.) למיבדיל ב' סימנים א"א
שכבר הוקש לדנים: פ"ל והקטיר. משמע שמתן לה הכחוש הקרבה
לעלמא וחלוקה מדין הקרבת חטאת ומאחר שכתוב אחד הקטיר וכתוב
אחד חלקן מומלך כן אקשינאו למול עורף אקשינאו כי פלגינאו
מהבדלה פלגינאו דרבי ישמעאל נמי אומלך והקטיר דמ"ק סמך
ונפקא ליה מיניה הראש בעצמו והגוף בעצמו והא דנקט טעמיה
מוהקטיר משום דמומלך והקטיר לחודיה בלא והקטיר לא מצי
יליף כדאמר לקמן (דף כג.) אליבא דמ"ק דהא פ"ק ס"ל
ישמעאל שנים דוקא כרבנן דכיון דמוקי היקשא דכמשפט אמו
עורף וחלוקה דוהקטיר אהבדלה ליכא למימר מסיון אחד פלגינאו
ואוקמיה ארוב שנים דהא לא שנים כתיב בקרא ולא רוב שנים כתיב
בקרא אלא הבדלה כתיבא ולא יבדיל וכי כתיב והקטיר בעולה
לחלק וליתן לה הקרבה אחרת להטעינה הבדלה בא וכל שיטתו
בשחיטה צריך להבדלה ומיעוט ב' סימנים דישנו בשחיטה ישנו
בהבדלה דשלא לרבי אלעזר ברבי שמעון דגמר מול עורף
מגזירה שיה דלקמן (כג.) לא מיעבי ליה היקשא דכמשפט אמו עורף
ובכמשפט חטאת נדבה לא יוחא ליה למימר משום דמיעוף עורף
גמרה מהיקשא דכמשפט אחרת חיצור ראש וגוף במיעוט סימנים
דלקמן וחלוקה לרוב שנים דלא מתכשר בסיון אחד אלא לרבי
ישמעאל דמפיק היקשא למול עורף והבדלה לגמרי משמע
אחרת ראש וגוף במיעוט סימנים מנא חיתי אלא כגמרי ס"ל:
אחור

שני
שלא ישהה ואפי' מפרש התם רוב בשר (א) שם סימן העוף מעבכ איכא בינייהו דלרבנן לא מעבכ ולכן יזמין לא חתך רוב בשר עם סימן
הראשון וקודם האוה וכשבדיל אחר האוה יש כאן מעשה עולה בחטאת ואפי' חתך רוב בשר (א) סימן הראשון גזרינן איתו היכא דלא
חתך ופסול סבר דרוב בשר מעבכ ולכן לא פסול דלין כאן מעשה עולה עולה דכיון דחתך רוב בשר עם סימן הראשון
כשבדיל אחר האוה מתה עומד ומבדיל וכי האי גוונא בעולה לאו הבדלה היא ואפי' לטעמיה דס"ל דמתה אינו עומד ומבדיל דהא פרין
לעיל ותקשי לך עולת העוף דנצי ב' סימנים וכי מתה עומד ומולק ולית ליה טעמא כדי לקיים מזוה הבדלה והדר קאמר אמרתי קמיה ר'
ירמיה פ"ה הך עממי דרב חסדא ורבא ואפי' אמר להו לא שמי' להו הא דאמר ר"ש בן אליקים כי מצי לא יבדיל אין צריך להבדיל
ואפילו

מסורת הש"ס

(א) [ובזמנים דף יז]
(ב) כמשפט חטאת העוף
(ג) פ"ל (א) [ויקרא פ"ה וז]
(ד) [ויקרא א] (א) (סס ה')

תורה אור הש"ס

א. והקטיר ויבדלו אלו
המזבחות וימלק את ראשו
והקטיר המזבחה וימלק
דמו על קור המזבחה.
ויקרא א טו
א. ואת השני יעשה עליו
כמשפט וכפר עליו ויבדלו
מחטאתו אשר וקטא
והסלח לו: ויקרא ה'

הנהגות הב"ה

(א) תוס' ד"ה ואינו וכו'
דלא חס עליה ואטבלה
ליכא למיגור: (ב) בא"ד
ואפי' דהתם דמוקמי לא
יבדיל וכו' ליה לקרא וכו'
א. וכן בינייהו פ"ה דלמלך:
(א) בא"ד ואפי' חתך רוב
בשר עם סימן:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones